

Evaluatie Vooruit met Voorlezen

In 2017 heeft een nieuwe editie van 'Vooruit met Voorlezen' plaatsgevonden, een initiatief van Stichting de Versterking, Stichting lezen en de Bibliotheek *op school*. Dit project beoogt een impuls te geven aan voorlezen in de hogere groepen van de basisschool. Ervaring leert dat er in de onderbouw van het primair onderwijs volop wordt voorgelezen, maar dat het voorlezen afneemt in de bovenbouw. Dit is nadelig, want voorlezen bevordert het leesplezier van elk kind en is van groot belang voor taalzwakke leerlingen.

Over het project

Scholen die deelnemen aan Vooruit met Voorlezen ontvangen een gratis set voorleesboeken. Zij kunnen 8 verschillende titels kiezen uit een vooraf opgestelde boekenlijst. Deze boekenlijst bevat kwalitatief hoogstaande titels, goedgekeurd door verschillende coryfeeën uit het kinderboekenvak. Leerkrachten kunnen bij het voorlezen van de boeken in de klas gebruikmaken van de lessuggesties van Vooruit met Voorlezen; voor elk boek op de lijst zijn aparte lessuggesties ontwikkeld. Scholen worden over Vooruit met Voorlezen geïnformeerd, en tijdens de uitvoer van het project bijgestaan, door de leesconsulent van een nabije bibliotheek.

Over de evaluatie

Om de uitvoering van het project Vooruit met Voorlezen in 2017 te evalueren, zijn twee verschillende enquêtes uitgezet: één enquête voor leesconsulenten en één enquête voor leerkrachten. In totaal zijn 71 leesconsulenten benaderd. Aan deze leesconsulenten is gevraagd om zelf de leesconsulentenenquête in te vullen en om de lerarenenquête door te sturen naar de deelnemende scholen. In totaal vulden 23 leesconsulenten en 30 leerkrachten de enquête in. De evaluatie van het project is gebaseerd op de feedback van deze groep.

Evaluatie leesconsulenten

Communicatie project door POI

De ondervraagde leesconsulenten zijn overwegend positief over de wijze waarop Vooruit met Voorlezen oorspronkelijk aan hen gecommuniceerd is door de begeleidende POI. 6 van de ondervraagde leesconsulenten (26%) vond de communicatie redelijk, 16 (70%) vonden deze goed. Slechts één ondervraagde vond de communicatie slecht. Deze ondervraagde geeft aan dat alleen aan het begin van het project informatie is verstrekt door de POI, maar dat op latere vragen geen antwoord is gegeven. Twee andere leesconsulenten geven aan dat de informatie over het project pas redelijk laat werd verstrekt.

Samenwerking met NBD Biblion die de Vooruit met Voorlezen-boeken leverde

Over de samenwerking met NBD Biblion zijn de meeste leesconsulenten te spreken. 18 van hen (82%) vond deze samenwerking goed. Eén leesconsulent vond de samenwerking redelijk, één vond hem matig en twee vonden hem slecht. Het belangrijkste kritiekpunt dat deze leesconsulenten noemen, is dat de Vooruit met Voorlezen-boeken niet met een aparte (naams)vermelding werden geleverd,

waardoor ze in eerste instantie tussen de gewone bibliotheekboeken terecht kwamen. Ook kwamen de boeken niet gelijktijdig als één pakket binnen, en ontbraken sommige titels in eerste instantie.

Animo voor deelname bij de scholen

De animo onder scholen om deel te nemen aan het project was behoorlijk hoog. 19 van de leesconsulenten (83%) konden scholen makkelijk overtuigen om mee te doen, de overige 4 leesconsulenten (17%) kostte dit een gemiddelde inspanning. Geen van de ondervraagde leesconsulenten vond het moeilijk.

Ondersteuning van de scholen door de leesconsulent

De leesconsulenten hebben de scholen die zij tijdens Vooruit met Voorlezen begeleidden op diverse wijze ondersteund. Zie de grafiek hieronder van een overzicht van de door de leesconsulenten geboden ondersteuning (per taak is aangegeven welk percentage van het totaal aantal leesconsulenten de taak heeft uitgevoerd).

Overige taken die door de leesconsulenten zijn uitgevoerd zijn het zelf geven van lessen in de klas (bijvoorbeeld een introductieles over het project, een boekintroduktie, een afsluitend gesprek), het geven van uitleg over het project aan de leescoördinator, het informeren van ouders via de

schoolnieuwsbrief/schoolapp en het digitaal versturen of uitprinten (maar niet lamineren) van de lessuggesties.

Waardering van de boekenlijst en de lessuggesties

De boekenlijst van Vooruit met Voorlezen werd door de leesconsulenten met een 7,7 gemiddeld beoordeeld. Geen van de consulenten gaf de lijst een cijfer onder de 7. De leesconsulenten vonden de lijst goed en gevarieerd, en waardeerden dat er ook recente titels tussenzaten. Kleine kritiekpuntjes waren dat er wellicht nóg nieuwere titels opgezet zouden kunnen worden (1 consulent gaf dit aan), en dat er nu veel kinderjurytitels opstonden, welke al relatief veel door kinderen gelezen worden (wederom 1 consulent gaf dit aan).

Ook over de lessuggesties waren de leesconsulenten positief; deze kregen het rapportcijfer 8. De suggesties worden gezien als prettig lesmateriaal. Eén leesconsulent geeft aan dat ze het prettig zou vinden als er nog meer filmpjes aan de suggesties worden toegevoegd.

Gebruik en waardering van de film Vooruit met Voorlezen

De film Vooruit met Voorlezen met Hans en Monique Hagen, die voor deze editie is gemaakt, is door de leesconsulenten nog niet zo vaak gebruikt: slechts 4 van de ondervraagde leesconsulenten (17%) heeft de film ingezet, bijvoorbeeld door deze te laten zien aan de leerkrachten of tijdens de cursus Open Boek. De film wordt door de leesconsulenten wel positief gewaardeerd; de 8 leesconsulenten die de film kennen, hebben deze een gemiddeld rapportcijfer gegeven van 7,6.

Tips voor het vervolg van het project

Leesconsulenten geven aan dat een tijdige communicatie over Vooruit met Voorlezen en het uitkiezen van een tijdstip dat voordelig is voor de scholen belangrijke voorwaarden zijn voor de waarborging van het project. Ook zou het goed zijn als het project door de deelnemende leerkrachten en leesconsulenten zou kunnen worden geëvalueerd. De boeklevering zou iets verbeterd kunnen worden, en daarnaast is het wellicht ook goed om tussentijds nog wat tips of een nieuwsbrief rond te sturen, om zo de aandacht voor het project scherp te houden. Eén leesconsulent geeft aan dat de extra toetsing belastend was voor de scholen, en daarom niet altijd werd gedaan. Een ander benoemt dat niet alle boeken geschikt waren voor christelijke scholen, die in sommige gevallen aanstoot namen aan het taalgebruik.

Evaluatie leerkrachten

Achtergrondinformatie over de deelnemers

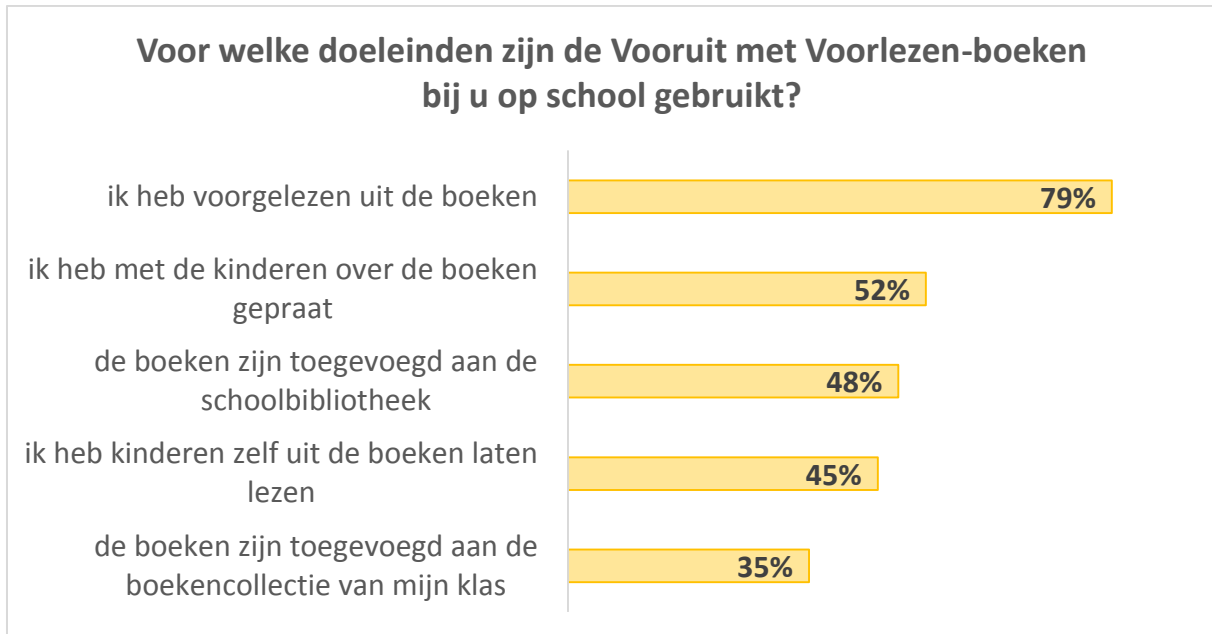
Aan de leerkrachtenenquête namen 27 vrouwen en 3 mannen deel. De meeste van hen geven les in groep 8, maar ook groep 5,6,7 en combinatieklassen werden genoemd. Voorlezen gebeurt in de klassen van de deelnemende leerkrachten vrij vaak: 20% leest dagelijks voor, 47% doet dit meerdere keren per week, en 30% doet dit één keer per week. De gemiddelde tijd die wordt voorgelezen ligt tussen de 20 en 40 minuten per week. Voorlezen wordt door alle ondervraagde leerkrachten leuk en belangrijk gevonden.

Beoordeling en gebruik van de Vooruit met Voorlezen-boeken

De boekenlijst van Vooruit met Voorlezen werd door de leerkrachten, net als door de leesconsulenten, goed beoordeeld; met een 7,5 gemiddeld. De boeken op de lijst werden getypeerd als mooie, geschikte boeken met een goede afwisseling tussen modern en klassiek en bekend en onbekend. Eén leerkracht

vond de boeken niet geschikt voor haar groep (groep 6). Twee andere leerkrachten geven aan dat één of meerdere boeken op de lijst te grof waren.

De boeken die leerkrachten in het kader van Vooruit met Voorlezen ontvingen werden op verschillende manieren ingezet (zie grafiek hieronder).

Beoordeling en gebruik van de lessuggesties en de Vooruit met Voorlezen-film

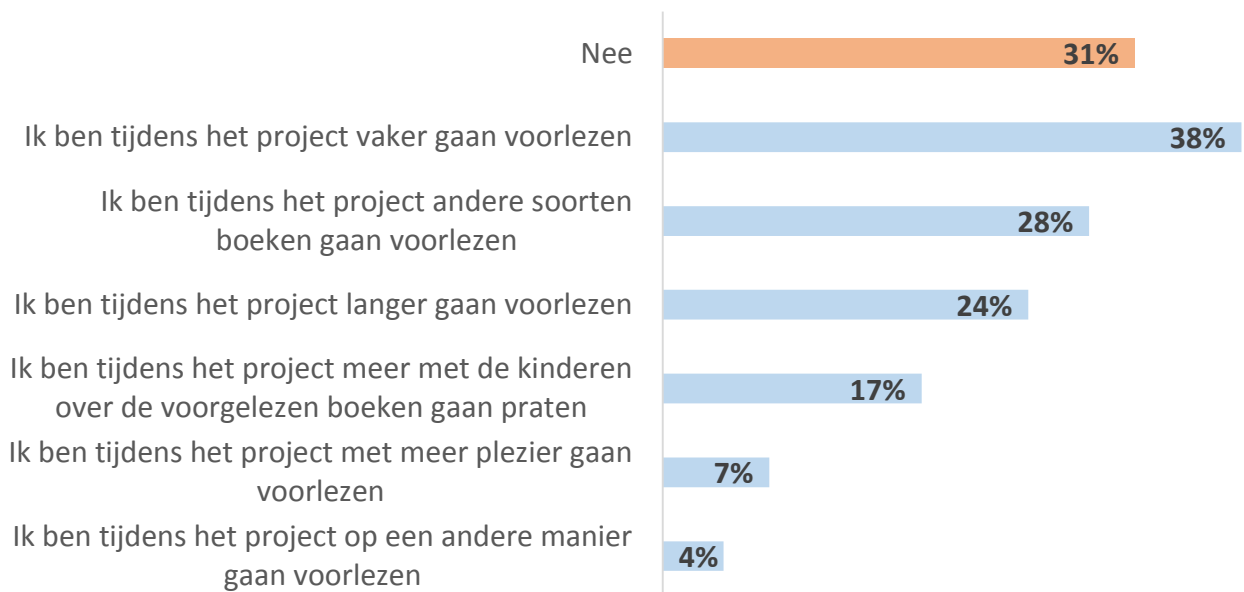
De lessuggesties bij de Vooruit met Voorlezen-boeken zijn door een derde (28%) van de leerkrachten gebruikt. Redenen om de suggesties niet te gebruiken zijn tijdgebrek, het niet hebben ontvangen van de lessuggesties of het hebben van eigen goede ideeën voor de les. De lessuggesties werden (door de leerkrachten die deze gebruikt hebben) redelijk positief beoordeeld, namelijk met een 7,2 gemiddeld.

De Vooruit met Voorlezen-film is door 10% van de leerkrachten gebruikt. Dit komt concreet neer op 3 van de ondervraagde leerkrachten. Doordat slechts een klein gedeelte van de ondervraagden bekend was met de film, is het lastig om betrouwbare uitspraken te doen over de waardering van de film.

Effecten van Vooruit met Voorlezen in de klas

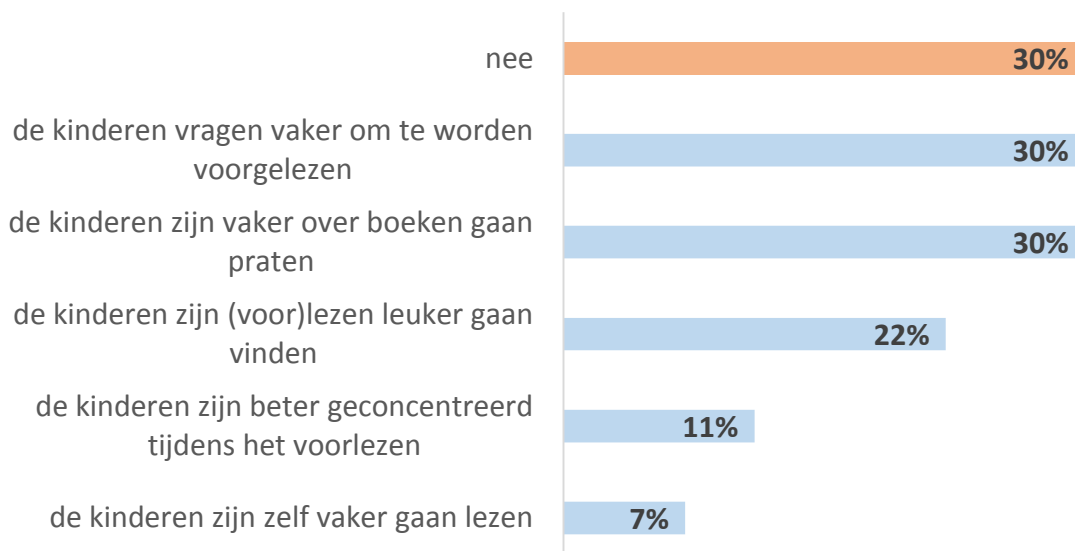
Ongeveer twee derde van de ondervraagde leerkrachten geeft aan dat hun voorleesgedrag onder invloed van Vooruit met Voorlezen is veranderd. Leerkrachten zijn met name vaker en langer gaan voorlezen tijdens het project (in respectievelijk 38% en 24% van de gevallen). Ook zijn ze gedurende het project andersoortige boeken gaan voorlezen (in 28% van de gevallen). Andere bijkomstige effecten van Vooruit met Voorlezen zijn dat leerkrachten tijdens het project meer met de kinderen over de voorgelezen boeken zijn gaan praten, ze meer plezier aan voorlezen zijn gaan ontlennen en (in een enkel geval) anders zijn gaan voorlezen.

Heeft het project 'Vooruit met Voorlezen' uw voorleesgedrag veranderd?

Ook het (voor)leesgedrag van de kinderen is volgens sommige van de ondervraagde leerkrachten veranderd. De vaakst genoemde verandering is dat kinderen vaker zijn gaan vragen om te worden voorgelezen en vaker over boeken zijn gaan praten (zie grafiek hieronder).

Heeft het project Vooruit met Voorlezen het (voor)leesgedrag van de kinderen veranderd?

Leerkrachten noemen verder dat kinderen (voor)lezen leuker zijn gaan vinden, meer geconcentreerd zijn tijdens het voorlezen, en vaker zelf lezen. In de open antwoorden noemt een leerkracht daarnaast ook nog dat haar leerlingen andersoortige boeken zijn gaan lezen.

Voorlezen in de toekomst

59% van de ondervraagde leerkrachten geeft aan dat zij van plan zijn om evenveel te blijven voorlezen als zij al deden voor aanvang van Vooruit met Voorlezen. De overige 41% geeft aan dit in de toekomst vaker te willen gaan doen.